

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет економічний
Кафедра економічної теорії

Затверджено

На засіданні кафедри економічної теорії
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № від серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри

_____ проф. Островерх П.І.

Силабус з навчальної дисципліни

«Історія економіки та економічної думки»,

**що викладається в межах ОПП (ОПН) першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів з спеціальності 051 Економіка спеціалізації**

«Бізнес-економіка»

Львів 2022 р.

Назва дисципліни	Історія економіки та економічної думки
Адреса викладання дисципліни	м.Львів, просп. Свободи, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра економічної теорії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Спеціальність – 051 Економіка; спеціалізація “Бізнес-економіка”
Викладачі дисципліни	Кудин Соломія Ігорівна, к.е.н., доцент кафедри економічної теорії
Контактна інформація викладачів	solomiya.kudyn@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/istoriya-ekonomiky-ta-ekonomichnoji-dumky-051-ekonomika-spetsializatsiya-biznes-ekonomika
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Історія економіки та економічної думки» є нормативною дисципліною з спеціальності 051«Економіка» для освітньої програми «Бізнес-економіка», яка викладається в 5 семестрі в обсязі 4 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб в подальшому вивчати економічні дисципліни. Тому у курсі представлено аналіз ключових чинників економічного розвитку в контексті історичної парадигми. Слухачі знайомляться з еволюцією економічних вчень в тісному взаємозв'язку з епохою їх виникнення.
Мета та цілі дисципліни	Мета: вивчення господарської діяльності людства в історичному аспекті, починаючи від стародавніх часів до сьогодення; узагальнення закономірностей світового економічного розвитку; з'ясування специфіки цього процесу в окремих країнах у різні епохи. Усе це дає змогу на конкретних прикладах економічного розвитку провідних країн світу сформуванню ринково-орієнтований економічний світогляд фахівця-економіста чи підприємця. Завдання: на методологічних засадах цивілізаційної парадигми розвитку суспільства сформуванню у студентів сучасну економічне мислення, забезпечити засвоєння ними знань і методів історичного аналізу економічних процесів, навичок дослідження еволюції господарських систем та функціонування ринкових систем країн європейської цивілізації..
Література для вивчення дисципліни	а) базова література 1. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. / за ред. проф.С. І. Архієреєва, доц. Н. Б Решетняк – Х.: НТУ «ХПІ», 2010. – 336 с. 2. Історія економіки та економічної думки: від ранніх цивілізацій до початку ХХст.: навч.посібн. / В.В. Козюк [та ін.]; за ред. В.В.Козюка, Л.А. Радіонової.– К.: Знання, 2011.–582с. 3. Історія економіки та економічної думки: ХХ –початок ХХІ ст.: навч.посібн. / В.В. Козюк [та ін.]; за ред. В.В.Козюка, Л.А. Радіонової.– К.: Знання, 2011. –582с. 4. Злупко С.М. Історія економічної теорії підручник. – К.: Знання, 2005.– 719 с.

	<p>5. Історія економічних учень: Підручник. Базилевич В.Д., Гайдай Т.В., Гражевська Н.І. та ін. / За ред. Проф.. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2004. – 1300 с.</p> <p>б) допоміжна література</p> <p>1. Історія економічних учень: Підручник / Л.Я. Корнійчук, Н.О. Татаренко та ін. – К.: КНЕУ, 2002. – 284 с.</p> <p>2. Історія економіки та економічної думки: Курс лекцій / Авт. кол.: С.В.Степаненко (кер. авт. кол.), В.М.Фещенко, С.Н.Антонюк, Н.О.Тимочко та ін.- К.: КНЕУ, 2006, - с. 564-641.</p> <p>3. Українська економічна думка: Хрестоматія/ Упоряд. С.М. Злупко. – К.: Знання, 1998. – 448 с.</p> <p>4. Блауг М. Економічна теорія в ретроспективі / Пер. з англ. І.Дзюб. - К.:Основи, 2001.-670 с.</p> <p>5. Маршалл А. Принципи економічної науки: Реф. підр. / Укладач Фещенко В. М. – К.:АДС «УМК Центр», 2001.</p> <p>6. Новітня історія України (1900-2000): Підручник / А. Г. Слюсаренко, В. І. Гусев, В. М.Литвин та ін. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Вища школа, 2002</p> <p>7. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV–XVIII ст. –Т. 2: Ігри обміну. – К.: Основи, 1997.</p>
Обсяг курсу	64 години аудиторних занять. З них 32 години лекцій, 32 години практичних занять та 56 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні історичні факти та процеси, що характеризують становлення та розвиток господарств країн Європейської та інших цивілізацій; - зміст основних шкіл та напрямків економічної думки, в яких знайшли відображення закономірності господарського розвитку країн Європейської та інших цивілізацій. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати економічні процеси та їх відображення в економічній думці на різних етапах розвитку Європейської та інших цивілізацій; - володіти категоріальним апаратом дослідження історичного розвитку господарства; - визначити місце та роль національних економік у системі світового господарства; - виявляти взаємозв'язок та спадкоємність економічної політики держав з теоретичними концепціями минулого і сучасного. <p>Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних компетентностей: ЗК2, ЗК 3, ЗК 8, СК 3, СК 1, СК 2.</p> <p>Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних програмних результатів навчання: ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 13, ПРН 16, ПРН 25.</p>
Ключові слова	Економічна історія, історія економічної думки, економічні вчення
Формат курсу	Очний Проведення лекцій, семінарських занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>Тема 1. Предмет історії економіки та економічних учень. Первісна доба та стародавній світ</p> <p>Тема 2. Розвиток господарства та економічної думки в період Середньовіччя</p> <p>Тема 3. Епоха первісного нагромадження капіталу. Меркантилізм</p> <p>Тема 4. Господарський розвиток світу в індустріальну епоху. Промисловий</p>

	<p>переворот</p> <p>Тема 5. Класична політична економія</p> <p>Тема 6. Критичний напрям в політичній економії XIX ст.</p> <p>Тема 7. Розвиток неокласичного вчення економічної теорії</p> <p>Тема 8. Економіка провідних країн світу в період монополістичної конкуренції (друга пол XIX — поч XX ст.) Друга науково-технологічна революція</p> <p>Тема 9. Ранній етап розвитку інституціоналізму</p> <p>Тема 10. Господарство світу в період державно-монополістичного розвитку суспільств (перша пол. XX ст.)</p> <p>Тема 11. Становлення та розвиток кейнсіанства</p> <p>Тема 12. Господарство провідних країн світу після Другої світової війни</p> <p>Тема 13. Розвиток неолібералізму у XX ст</p> <p>Тема 14. Світове господарство на етапі інформаційно-технологічної революції (кін XX – поч XXI ст)</p>
Підсумковий контроль, форма	іспит письмовий/тестовий в кінці семестру/року
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історії України та світу для сприйняття матеріалу.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, дискусія)
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо : 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30 • контрольні заміри (модулі): 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20 • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50 <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового</p>

	<p>тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<p>Перелік питань для складання іспиту з курсу «Історія економіки та економічної думки» для студентів другого курсу економічного факультету</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія економіки та економічної думки як наука 2. Предмет історії економіки та економічної думки 3. Методи історії економіки та економічної думки 4. Завдання історії економіки та економічної думки як науки 5. Етапи та напрями розвитку історії економіки та історії економічної думки 6. Підходи та критерії періодизації господарського розвитку суспільства 7. Періодизація та основні риси господарства первісного суспільства 8. Господарство та економічна думка Стародавнього Єгипту та Месопотамії 9. Господарство та економічна думка Стародавніх Китаю та Індії 10. Господарство античної Греції та його відображення в економічній думці 11. Економічна думка та господарський розвиток античного Риму 12. Історичні умови формування та своєрідність економічної думки середньовіччя 13. Загальні риси феодального господарства у Європі 14. Становлення та розвиток феодальної системи господарства в окремих країнах Європи 15. Економічна думка Середньовічного Сходу 16. Економічна концепція Томи Аквінського 17. Передумови виникнення ринкового господарства в надрах пізньофеодального суспільства 18. Меркантилізм — перша економічна концепція доринкової економічної теорії 19. Економічний розвиток європейських країн у період переродження у ринкове феодального господарства наприкінці XV — на початку XVI ст. 20. Великі географічні відкриття та їх вплив на економічний розвиток Європи 21. Історичні передумови виникнення та етапи розвитку класичної політичної економії 22. Започаткування класичної школи в Англії 23. Зародження класичної політекономії у Франції 24. Економічне вчення фізіократів 25. Промисловий переворот в Англії 26. Промисловий переворот в Франції 27. Промисловий переворот у Німеччині 28. Промисловий переворот у США 29. Соціально-економічні наслідки промислового перевороту в провідних країнах світу

	<p>30. А. Сміт як фундатор економічної науки</p> <p>31. Наукова спадщина Д. Рікардо.</p> <p>32. Економічне учення Т. Мальтуса.</p> <p>33. Еволюція класичної політичної економії у Франції та США</p> <p>34. Політична економія Ж.Б.Сея.</p> <p>35. Завершення класичної політичної економії у творах Дж.С.Мілля.</p> <p>36. Критичний напрям економічної теорії</p> <p>37. Економічний романтизм С,Сімонді</p> <p>38. Соціалістичні утопічні вчення</p> <p>39. Історичні умови виникнення та загальна характеристика соціалістичних утопій</p> <p>40. Економічна теорія К.Маркса</p> <p>41. Історична школа в політичній економії</p> <p>42. Передумови виникнення та етапи еволюції німецької історичної школи</p> <p>43. Система „національної економії” Ф. Ліста</p> <p>44. Основні ідеї представників старої історичної школи в Німеччині</p> <p>45. Нова історична школа: передумови виникнення та основні ідеї</p> <p>46. Еволюція історичного напрямку в працях В.Зомбарта та М.Вебера.</p> <p>47. Маржиналістська революція та її зв'язок зі змінами у світовому господарстві</p> <p>48. Промислове зростання Німеччини в кінці ХІХ ст.</p> <p>49. Друга науково-технологічна революція (1870-1918).</p> <p>50. США— реальний лідер світової економіки на поч. ХХ ст.</p> <p>51. Американська школа маржиналізму</p> <p>52. Особливості англійської економіки в період монополістичної конкуренції</p> <p>53. Кембриджська школа економічної науки</p> <p>54. Економічна теорія А. Маршалла</p> <p>55. Уповільнення темпів економічного зростання. Франції та його причини</p> <p>56. Розвиток світового капіталістичного господарства на початку ХХ ст. й у період Першої світової війни. Становлення системи регульованого капіталізму</p> <p>57. Світова економічна криза 1929—1933 років та економічні дослідження в період державно-монополістичного розвитку суспільств європейської цивілізації</p> <p>58. Економічний розвиток європейських країн і США у період Другої світової війни</p> <p>59. Світова система господарства та фактори розвитку господарських сфер суспільств у повоєнний час. План Маршала.</p> <p>60. Інтернаціоналізація та глобалізація світового господарства кін ХХ – поч ХХІ ст..</p> <p>61. Розвиток економіки США наприкінці ХХ ст.. «Рейганоміка» та її ознаки.</p> <p>62. Особливості економічного розвитку Великої Британії в період «тетчеризму»</p> <p>Перелік питань підготувала доц. Кудин С.І.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Додаток 1

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2	Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 8	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК3	Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.
------------	---

Спеціальні компетентності спеціалізації (СКС)

СКС 1	Розуміння закономірностей і тенденцій розвитку економічної думки у нерозривному зв'язку з історичною епохою їх виникнення, здатність до застосування економічних ідей у реальній економічній політиці і господарській практиці та передбачення їх наслідків
СКС 2	Розуміння фундаментальних теоретичних засад економічної поведінки індивідів та фірм, сформоване на основі плюралістичного підходу, з урахуванням досягнень як неокласичної теорії, так і інших сучасних шкіл економічної думки, зокрема неонституційної теорії, еволюційної теорії та поведінкової економіки

Програмні результати навчання ПРН

ПРН 3	Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки
ПРН 4	Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
ПРН 6	Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
ПРН 7	Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
ПРН 13	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
ПРН 16	Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.
ПРН 25	Вміти узагальнювати закономірності розвитку бізнесу та з'ясувати специфіку цього процесу в окремих країнах у різні епохи, використовуючи під час аналізу сучасних економічних систем знання щодо еволюції господарств країн європейської цивілізації

Додаток 2

СХЕМА КУРСУ

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год.	Термін виконання
1	<p>Тема 1 Предмет історії економіки та економічних учень. Первісна доба та стародавній світ 1. Предмет та структура курсу. а) зародження історії економічних вчень як науки; функції науки. б) основні науково-організаційні форми історико-економічних досліджень; в) зародження економічної історії як науки. Чинники економічного розвитку людства 2. Первісний світ та його винаходи. а) ознаки первісного господарства б) неолітична революція в) перший та другий великий поділи праці. <i>г) трипільська культура та господарство скіфів</i> 3. Розвиток країн Стародавнього Сходу. - <i>Господарство держав Месопотамії; Стародавнього Єгипту. Стародавнього Китаю. Стародавньої Індії.</i> 4. Епоха Античності: еволюція економіки та економічної думки. а) розвиток ойкісного господарства Стародавньої Греції. Економічна думка Ксенофонта, Платона, Арістотеля. б) особливості розвитку давньогрецьких міст-полісів. Закони Лікурга. Реформи Солона в) Стародавній Рим: становлення рабовласницького господарства та економічна думка періоду.</p>	Лекція – 2 год; Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.	ОЛ:1-5	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 1
2	<p>Тема 2. Розвиток господарства та економічної думки в період Середньовіччя 1. Середні віки в країнах Сходу - загальна характеристика цивілізацій середньовіччя; - запровадження ісламу та особливості розвитку арабо-мусульманської цивілізації. 2. Становлення та розвиток феодального господарства в країнах Європи: - етапи становлення і розвитку феодалізму; - «Салічна правда», «Капітулярій про вілли»; 3. Становлення середньовічних міст. - комунальні революції -Магдебурзьке право 4. Вчення Фоми Аквінського - теорія справедливої ціни</p>	Лекція – 2 год; Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.	ОЛ:1-5 ДЛ: 1,3, 7	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 2
3	<p>Тема 3. Епоха первісного нагромадження капіталу. Меркантилізм 1. Великі географічні відкриття та їхній вплив на розвиток Європейських країн - формування абсолютистських монархій в Європі - «революція цін» та її вплив на господарський розвиток Європи - колоніалізм епохи первісного нагромадження капіталу 2. Суспільно-економічні зміни та формування ринкових відносин країн Європи XV—XVI ст.</p>	Лекція – 2 год; Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.	ОЛ:1-5 ДЛ: 1,3	Опрацювати літературу, підготувати доповіді	Тиждень 3

	<ul style="list-style-type: none"> - вплив розколу католицької церкви та Реформації на суспільне життя Європи XVI ст. - джерела первісного нагромадження капіталу в Англії - розвиток капіталізму в Голландії <p>3. Головні передумови генезису та теоретико-методологічні особливості меркантилізму.</p> <p>4. Ранній меркантилізм. Монетарна система.</p> <ul style="list-style-type: none"> - В.Стаффорд (Англія), Г.Скаруффі (Італія), Ж.Боден (Франція). <p>5. Система торговельного балансу пізнього меркантилізму.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Т.Манн, Дж.Ло (Англія), Ж.Б. Кольбер, А.Монкретьєн (Франція), А.Серра (Італія) 				
4-5	<p>Тема4 Господарський розвиток світу в індустріальну епоху. Промисловий переворот</p> <p>1. Формування системи вільної конкуренції:</p> <ul style="list-style-type: none"> - демократичні революції та формування національних держав; - умови існування системи вільної конкуренції. <p>2. Генезис та еволюція ринкового господарства в Англії:</p> <ul style="list-style-type: none"> - утворення конституційної монархії під парламентським контролем; - розвиток фермерської системи господарювання. Аграрний переворот; - економічна політика протекціонізму. Навігаційний акт, митний тариф на французькі товари; - передумови для промислового перевороту; - основні технічні нововведення; - закон про обов'язкову початкову освіту; - зміна галузевої структури економіки Англії в результаті промислового перевороту; - заснування в Лондоні фондової біржі; - перетворення Англії з аграрної країни у «фабрику світу». <p>3. Особливості ринкового господарства у Франції:</p> <ul style="list-style-type: none"> - фінансове банкрутство держави та буржуазно-демократична революція; - суспільно-економічні реформи, аграрне законодавство, процес парцеляризації села; - промисловий переворот в країні; - Цивільний кодекс Наполеона, Декрет про Континентальну блокаду; - утворення французького банку, паризька фондова біржа; - будівництво залізниць, посилення зв'язку між промисловістю та комерційними банками, «Генеральне товариство рухомого кредиту»; - розвиток важкої промисловості; - специфіка галузевої структури господарства країни. <p>4. Німеччина на шляху до індустріального суспільства:</p> <ul style="list-style-type: none"> - роздробленість німецьких земель; - створення Рейнського союзу та запровадження французького цивільного права; - Пруський митний закон, Німецький митний союз; - етапи промислової революції; - особливості розвитку сільськогосподарського 	Лекція – 4 год;	ОЛ:1-5 ДЛ: 1,3	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань, підготовкою доповідей)	Тиждень4-5

	<p>виробництва в юнкерських та кулацьких господарствах, експорт сільськогосподарської продукції;</p> <ul style="list-style-type: none"> - реформи феодалних відносин, Рентний банк; - розвиток бавовняної промисловості, залізничного будівництва, державна політика милітаризації. <p>5. Утворення США й особливості становлення ринку в країні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поява англійської переселенської колонії та подальша колонізація Америки; - причини початку Війни за незалежність, Декларація незалежності, Версальський договір про мир і визнання Англією незалежності США; - специфіка зростання населення країни, процес урбанізації; - Закон про патенти, американська бавовняна промисловість будівництво залізниць, розвиток річкового пароплавства, будівництво великих каналів; - структура американського експорту та імпорту; - запровадження протекціоністської політики в торгівлі; - американський шлях розвитку капіталізму в сільському господарстві. 				
6-7	<p>ТЕМА 5 Класична політична економія</p> <p>1. Суть, ознаки та етапи розвитку класичної політичної економії.</p> <p>2. Зародження класичної політичної економії</p> <p>а) В.Петті (теорія ціни, теорія зарплати, вчення про ціну землі);</p> <p>б) прихильник економічної свободи П.Буагільбер.</p> <p>3. Економічні ідеї фізіократів:</p> <p>а) "Економічна таблиця" Ф.Кене та її роль в історії політичної економії (чистий продукт, капітал та його види, природний порядок);</p> <p>б) А.Тюрго і фізіократія;</p> <p>4. Предмет і методологія економічного аналізу А.Сміта.:</p> <p>а) поділ праці, багатство і цінність;</p> <p>б) доход нації: прибуток; зарплата; рента;</p> <p>в) капітал; продуктивна і непродуктивна праці;</p> <p>г) функції держави і "невидима рука".</p> <p>5. Економічні погляди. Ж. Б. Сея, Д. Рікардо і Т. Мальтуса.</p> <p>а) Політекономія Ж.Б.Сея: (теорія трьох факторів виробництва; «Закон Сея»).</p> <p>б) Політекономія Д.Рікардо: (теорія ціни; теорія ренти; теорія порівняльних переваг;)</p> <p>в) Політекономія Т.Мальтуса: (теорія народонаселення; теорія надвиробництва;)</p> <p>6. Вчення Дж.С. Мілля</p> <p>а) методологія економічної науки;</p> <p>б) теорія соціального реформізму.</p>	<p>Лекція – 4 год;</p> <p>Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 4 год.</p>	<p>ОЛ:1-5 ДЛ: 1,3</p>	<p>Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань, кейсів підготовкою доповідей)</p>	<p>Тиждень 6-7</p>
8	<p>Тема 6 Критичний напрям політичної економії XIX ст</p> <p>1. Німецька національна політекономія.</p> <p>а) Система національної економіки Ф.Ліста</p> <p>б) Економічні ідеї старої історичної школи (В. Рошер; Б. Гільдебранд; К. Кніс)</p> <p>в) Продовження німецької політекономії в поглядах нової історичної школи (Г. Шмоллер, К. Бюхер)</p> <p>г) Особливості поглядів на економіку В.Зомбарта</p>	<p>Лекція – 2 год;</p> <p>Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.</p>	<p>ОЛ:1-5 ДЛ: 1,3</p>	<p>Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань, кейсів підготовкою доповідей)</p>	<p>Тиждень 8</p>

	<p>2. Історичні передумови виникнення та загальна характеристика соціалістичних учень</p> <p>3. Політекономія С. Сімонді:</p> <p>а) методологія Сімонді;</p> <p>б) критика капіталізму та ідеалізація дрібного виробництва;</p> <p>в) теорія реалізації та криз.</p> <p>4. Економічні ідеї К. Сен-Сімона:</p> <p>а) вчення про суспільну формацію;</p> <p>б) критика капіталізму і приватної власності.</p> <p>в) проєкт нової індустріальної системи: основні риси;</p> <p>5. Методологія економічного аналізу К.Маркса.</p> <p>а) вчення про товар та його властивості. Гроші.</p> <p>б) теорія капіталу. Постійний і змінний капітал.</p> <p>в) вчення про додаткову вартість. Норма додаткової вартості.</p>				
9	<p>Тема 7. Неокласичні школи економічної теорії</p> <p>1. Австрійська школа граничної корисності:</p> <p>а) К. Менгер (учення про блага, теорія цінності, учення про обмін, теорія розподілу);</p> <p>б) Ф.Візер (предмет політичної економії, теорія приписування, теорія альтернативних витрат, концепція приватного господарського порядку);</p> <p>в) Е Бем-Баверк (теорія цінності, теорія ціноутворення).</p> <p>2. Кембріджська школа:</p> <p>а) "хрест" Маршалла;</p> <p>б) фактор часу в економічному аналізі;</p> <p>в) концепція «еластичності попиту».</p> <p>3. Дж.Б.Кларк – американський маржиналізм:</p> <p>а) структура економічної науки за Дж. Кларком;</p> <p>б) закон Кларка;</p> <p>в) закон спадної продуктивності.</p>	<p>Лекція – 2 год;</p> <p>Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.</p>	<p>ОЛ:1-5</p> <p>ДЛ: 1,3</p>	<p>Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань, кейсів підготовкою доповідей)</p>	Тиждень 9
10	<p>Тема 8. Економіка провідних країн світу в період монополістичної конкуренції (друга пол XIX — поч XX ст.)</p> <p>1. Друга науково-технологічна революція (1870—1918):</p> <ul style="list-style-type: none"> - перетворення науки на рушійну силу технічного прогресу; - утворення принципово нових двигунів та засобів пересування; - заміна парової енергії на електричну; - застосування в промисловості масового поточного виробництва; <p>2. Промислове зростання Німеччини в кінці XIX ст.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - об'єднання країни в єдину Німецьку державу; - ліквідація феодальних пережитків; - розвиток освіти та науки; - перетворення Німеччини з аграрно-індустріальної на індустріально-аграрну державу; <p>3. США —реальний лідер світової економіки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розвиток товарних фермерських господарств; - утворення монополій в промисловості у формі трестів - антимонопольні заходи уряду США; - утворення фінансової олігархії; <p>4. Особливості англійської економіки в період монополістичної конкуренції:</p> <ul style="list-style-type: none"> - втрата Англією світового промислового лідерства; 	<p>Лекція – 2 год;</p> <p>Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.</p>	<p>ОЛ:1-5</p> <p>ДЛ: 1,3</p>	<p>Опрацювати літературу</p>	Тиждень 10

	<ul style="list-style-type: none"> - особливості процесу концентрації виробництва й утворення монополій; - перетворення Англії на світовий фінансовий центр; <p>5. Уповільнення темпів економічного зростання Франції та його причини:</p> <ul style="list-style-type: none"> - продовження освітньої революції; - наслідки франко-пруської війни; - парцелярний характер сільського господарства; - причини стримування розвитку промисловості та торгівлі; - розвиток банківського капіталу, біржові спекуляції, випуск цінних паперів; 				
11	<p>Тема 9. Ранній Інституціоналізм</p> <p>1. Суть, ознаки та методологія інституціоналізму.</p> <ul style="list-style-type: none"> - поняття «інститути»; - методологічні особливості інституціоналізму; - основні етапи розвитку інституціоналізму. <p>2. "Соціально-психологічний" інституціоналізм Т.Веблена.</p> <ul style="list-style-type: none"> - причини зародження критичного напрямку інституціоналізму; - ідея «бездіяльного класу» в трактування Т.Веблена. <p>3. "Соціально-правовий" інституціоналізм Дж.Коммонса.</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні види угод в суспільстві. <p>4. "Кон'юнктурно-статистичний" інституціоналізм В.Мітчелла.</p> <ul style="list-style-type: none"> - емпіричний напрям інституціоналізму - кон'юнктурний барометр Гарвардської школи. 	Лекція – 2 год; Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.	ОЛ:1-5 ДЛ: 1,3	Опрацювати літературу	Тиждень 11
12	<p>Тема 10. Господарство світу в період державно-монополістичного розвитку суспільств (перша половина ХХ ст.)</p> <p>1. Розвиток світового капіталістичного господарства на початку ХХ ст. й у період Першої світової війни.</p> <ul style="list-style-type: none"> - причини розв'язання Першої світової війни; - економічні наслідки Першої світової війни - становлення системи регульованого капіталізму. <p>2. Світова економічна криза 1929—1933 років та період державно-монополістичного розвитку суспільств. «Новий Курс» Ф.Рузвельта.</p> <ul style="list-style-type: none"> - причини «Великої депресії»; - зміна ролі держави в регулювання економічних процесів; - основні заходи «Нового курсу» Рузвельта <p>3. Економічне становище європейських країн і США у період Другої світової війни та її вплив на структуру народного господарства.</p> <ul style="list-style-type: none"> - причини розв'язання Другої світової війни; - післявоєнні реформи європейських країн. 	Лекція – 2 год; Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.	ОЛ:1-5 ДЛ: 1,3	Опрацювати літературу	Тиждень 12
13	<p>Тема 11 Становлення та розвиток кейнсіанства.</p> <p>1. Історичні умови появи та методологічні основи кейнсіанства.</p> <ul style="list-style-type: none"> - поява макроекономічного рівня економічного аналізу; - необхідність зміни ролі держави в економіці. <p>2. Теоретична система та економічна програма Дж. М. Кейнса.</p>	Лекція – 2 год; Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.	ОЛ:1-5 ДЛ: 1,3	Опрацювати літературу	Тиждень 13

	<ul style="list-style-type: none"> - “основний психологічний закон”; - концепція мультиплікатора інвестицій; - заходи державного регулювання економіки. <p>3. Особливості кейнсіанства у різних країнах.</p> <ul style="list-style-type: none"> - американський шлях розвитку кейнсіанства; - модель акселератора; - французький варіант індикативного планування. 				
14	<p>Тема 12. Господарство провідних країн світу після Другої світової війни.</p> <p>1. Економічні наслідки Другої світової війни. План Маршала.</p> <ul style="list-style-type: none"> - причини допомоги США у розбудові післявоєнної Європи; - умови участі країн у «Плані Маршала» <p>2. Основні тенденції повоєнного економічного розвитку США, Японії, ФРН, Франції та Англії.</p> <ul style="list-style-type: none"> - повоєнна конверсія економіки США; - особливості повоєнної розбудови Японії. План «Доджа» - Німецька відбудова економіки. «Німецьке економічне диво» - повоєнний розвиток Франції та Великобританії. <p>3. Економічна інтеграція та «Спільний ринок».</p> <ul style="list-style-type: none"> - історичні умови появи Європейського співтовариства, - європейські економічні організації <p>4. Другий етап сучасної НТР та структурні зрушення в світовій економіці.</p> <ul style="list-style-type: none"> - мікропроцесорна революція; - обмеження ролі держави в розвинутих країнах. 	<p>Лекція – 2 год;</p> <p>Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.</p>	<p>ОЛ:1-5</p> <p>ДЛ: 1,3</p>	Опрацювати літературу	Тиждень 14
15	<p>Тема 13. Розвиток неолібералізму у ХХ ст</p> <p>1. Ідейно-теоретичні витoki та сутність неолібералізму</p> <ul style="list-style-type: none"> - «колоквіум Ліпмана» - основні ідеї неолібералізму, та його відмінність від класичного лібералізму <p>2. Неоавстрійська школа економічного неолібералізму: Л. фон Мізес, Ф. фон Гайек</p> <p>3. Німецький ордолібералізм та розвиток теорії соціального ринкового господарства</p> <p>4. Теорія раціональних очікувань та «нова класична макроекономіка»</p> <p>5. Монетаризм М. Фрідмана як панівна теорія неоконсерватизму</p>	<p>Лекція – 2 год;</p> <p>Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.</p>	<p>ОЛ:1-5</p> <p>ДЛ: 1,3</p>	Опрацювати літературу	Тиждень 15
16	<p>Тема 14. Світове господарство на етапі інформаційно-технологічної революції (кін ХХ – поч ХХІ ст)</p> <p>1. Посилення інтернаціоналізації та глобалізації світового господарства</p> <p>2. Науково-технічна революція останньої третини ХХ — початку ХХІ ст.</p> <p>3. Розвиток економіки США за умов інформаційно-технологічної революції наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст. «Рейганоміка»</p> <p>4. Особливості економічного розвитку Великої Британії і «тетчеризм» як вияв неоконсерватизму.</p>	<p>Лекція – 2 год;</p> <p>Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.</p>	<p>ОЛ:1-5</p> <p>ДЛ: 1,3</p>	Опрацювати літературу	Тиждень 16

У разі необхідності внесення змін до структури чи змісту силабусу студентів буде повідомлено про такі зміни.